

Na tejto stránke nájdete prehľad právnických profesií v Írsku.

Právnické profesie – úvod

Súdnu právomoc štátu vykonáva sudcovský zbor v súlade s článkom 34 ústavy a ďalšími právnymi predpismi, najmä so zákonom o súdoch (zriadenie a zloženie) z roku 1961 a so zákonom o súdoch (doplňujúce ustanovenia) z roku 1961 v znení zmien. Sudcovia sú menovaní spomedzi uchádzačov z radov právnických profesií. Pri výkone svojich funkcií sú úplne nezávislí, pričom táto nezávislosť je zakotvená v ústave. Právnické profesie sa delia na právnych zástupcov (ktorí sa zameriavajú na priamu prácu s klientom) a advokátov (ktorí sa špecializujú na obhajovanie a súdne spory).

1. Sudcovia

Poradný výbor pre menovanie sudcov vyberá kandidátov na menovanie do sudcovskej funkcie a informuje vládu o ich vhodnosti. Poradný výbor pre menovanie sudcov bol zriadený podľa zákona o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 1995. Členmi tohto výboru sú predseda Najvyššieho súdu, predsedovia Odvolacieho súdu, Vyššieho súdu, Obvodného súdu a Okresného súdu, generálny prokurátor, menovaní zástupcovia rady advokátskej komory a združenia právnych zástupcov a tri osoby menované ministrom spravodlivosti a právnej reformy. Sudcov menuje prezident na odporúčanie vlády. Sudcovia sú nezávislí a podliehajú iba ústave a zákonom. V súlade s ústavou sa počet sudcov priebežne stanovuje zákonom.

Najvyšší súd sa skladá z predsedu Najvyššieho súdu, ktorý súdu predsedá, a zo siedmich riadnych sudcov s titulom „sudca Najvyššieho súdu“. Členom Najvyššieho súdu je z úradnej moci aj predseda Vyššieho súdu. Vyšší súd sa skladá z predsedu Vyššieho súdu, ktorý je zodpovedný za všeobecnú organizáciu práce Vyššieho súdu, a z riadnych sudcov s titulom „sudca Vyššieho súdu“. Členmi Vyššieho súdu sú z úradnej moci aj predseda Najvyššieho súdu a predseda Obvodného súdu. Vyšší súd sa skladá z predsedu a 35 sudcov. Obvodný súd sa skladá z predsedu Obvodného súdu a 37 riadnych sudcov s titulom „sudca Obvodného súdu“. Členom Obvodného súdu je z úradnej moci aj predseda Okresného súdu. Okresný súd sa skladá z predsedu Okresného súdu a 63 ďalších sudcov s titulom „sudca Okresného súdu“. Platy sudcov sú priebežne určované prijatými právnymi predpismi.

Sudcovia sú menovaní z právnických profesií kvalifikovaných právnych zástupcov alebo advokátov s určitým počtom rokov praxe (nie výskumu). Pokiaľ ide o Okresný súd, v § 29 ods. 2 zákona o súdoch (doplňujúce ustanovenia) z roku 1961 sa stanovuje, že za sudcu Okresného súdu môže byť menovaná iba osoba, ktorá vykonáva prax advokáta alebo právneho zástupcu najmenej desať rokov. V § 30 zákona o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 1995 sa stanovuje, že za sudcu Obvodného súdu môže byť menovaná iba osoba, ktorá vykonáva prax právneho zástupcu alebo advokáta najmenej desať rokov. V zákone o súdoch a súdnych úradníkoch z roku 2002 sa stanovuje, že za sudcu Vyššieho súdu, Odvolacieho súdu alebo Najvyššieho súdu môže byť menovaná iba osoba, ktorá vykonáva prax advokáta alebo právneho zástupcu najmenej 12 rokov. Ako už bolo uvedené, sudcovia sú nezávislí, keďže podliehajú iba ústave a zákonom, a pri preberaní úradu robia toto vyhlásenie podľa článku 34.5.1 ústavy:

„Pred Bohom všemohúcim slávnostne a úprimne sľubujem a vyhlasujem, že budem riadne a verne a podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia vykonávať úrad predsedu Najvyššieho súdu (prípadne iný úrad) bez strachu alebo zaujatosti, náklonnosti alebo nevole voči komukoľvek a budem hájiť ústavu a zákony. Nech ma Boh vedie a pomáha mi.“

Podľa ústavy môžu byť sudcovia Vyššieho súdu a Najvyššieho súdu odvolaní z funkcie iba za konštatované pochybenie alebo nespôsobilosť, po schválení takéhoto rozhodnutia oboma komorami Írskeho parlamentu (Oireachtas). V zákone o súdnych dvoroch z roku 1924 a zákone o súdnych dvoroch (Okresný súd) z roku 1946 sa uvádzajú podobné zákonné ustanovenia pre sudcov Obvodného a Okresného súdu.

2. Generálny prokurátor a riaditeľ prokuratúry

Ako sa uvádza v článku 30 ústavy, generálny prokurátor je „poradcom vlády v právnych záležitostiach a právnych názoroch“. Generálneho prokurátora menuje prezident na návrh premiéra (Taoiseach) a je povinný odstúpiť z úradu, keď odstúpi premiér. Generálnym prokurátorom je zvyčajne hlavný advokát vykonávajúci prax. Neexistuje pravidlo, podľa ktorého by mal generálny prokurátor ukončiť svoju súkromnú prax, ale v posledných rokoch to tak býva. Generálny prokurátor ako právny poradca vlády podrobne skúma všetky návrhy zákonov, ktoré sa vláda chystá predložiť na schválenie obom komorám parlamentu (Oireachtas). Generálny prokurátor radí vláde aj v medzinárodných záležitostiach, napríklad pri ratifikácii medzinárodných dohôd. Ďalšou funkciou generálneho prokurátora je zastupovať verejnosť pri presadzovaní verejných práv, a to začatím právneho konania alebo zaujatím funkcie odporcu. Hoci generálneho prokurátora menuje premiér, je od vlády nezávislý. V zmysle ústavy je generálny prokurátor hlavným odporcom vždy, keď je napadnutá ústavnosť zákonov.

Pred rokom 1976 boli všetky závažné trestné činy stíhané v mene generálneho prokurátora. V ústave sa stanovuje, že túto funkciu môže vykonávať aj iná osoba, ktorá je na to oprávnená zo zákona. Preto bol zriadený úrad riaditeľa prokuratúry podľa § 2 zákona o stíhaní trestných činov z roku 1974, ktorý nadobudol účinnosť v roku 1976, s myšlienkou, aby túto funkciu vykonával úradník nezávislý od politických prepojení. Riaditeľa menuje vláda, ale je štátnym zamestnancom, čo znamená, že na rozdiel od generálneho prokurátora neodstupuje z funkcie pri páde vlády. Tým sa zaručuje kontinuita pri stíhaní trestných činov. V zákone z roku 1974 sa takisto stanovuje, že riaditeľ prokuratúry má byť pri výkone svojich povinností nezávislý. Riaditeľa môže z funkcie odvolať vláda, ale až potom, ako výbor, ktorého členmi sú predseda Najvyššieho súdu, sudca Vyššieho súdu a generálny prokurátor, vypracujú správu o jeho zdravotnom stave alebo výkone povolaní.

Riaditeľ prokuratúry teda rozhoduje, či by osoba mala byť obvinená zo závažného trestného činu a aké by malo byť obvinenie. Všetky trestné činy sú stíhané v mene riaditeľa prokuratúry, ale väčšinu menej závažných trestných činov môže stíhať írsky polícia (Gardaí) bez zaslania spisu riaditeľovi prokuratúry. V takýchto prípadoch má riaditeľ prokuratúry právo radiť polícii, ako má pri riešení prípadu postupovať. Hoci riaditeľ prokuratúry prevzal úlohu generálneho prokurátora pri stíhaní prípadov, generálny prokurátor si ju ponechal v prípadoch medzinárodnej povahy, ako je napríklad vydanie.

3. Zamestnanci súdnej služby

Súdna služba zamestnáva súdnych tajomníkov a **súdnych úradníkov**.

Súdni úradníci zodpovedajú za všeobecnú správu súdov. Hlavnou funkciou súdneho tajomníka je pomáhať sudcovi počas zasadnutia súdu a zabezpečovať efektívne riadenie administratívy potrebnej na plynulý chod súdov.

Súdna služba je nezávislá právnická osoba, ktorá vznikla v novembri 1999 a bola zriadená vládou podľa zákona o súdnej službe z roku 1998. Súdna služba sa zodpovedá ministrom spravodlivosti a rovnosti a prostredníctvom ministra aj vláde.

Súdna služba má päť mandátov:

spravovať súdy,
poskytovať podporné služby pre sudcov,
poskytovať informácie o súdnom systéme verejnosti,
poskytovať, spravovať a udržiavať budovy súdov,
poskytovať zariadenia pre používateľov súdov.

4. Šerif

Každé grófstvo v Írsku má šerifa, ktorý je štátnym zamestnancom a časťou jeho zodpovednosti je odobratie a predaj majetku na účely vyrovnania dlhu po získaní rozsudku súdu. Šerifovia sú menovaní na základe zákona o súdnych úradníkoch z roku 1945, pričom v § 12 ods. 5 zákona sa toto menovanie obmedzuje na advokátov alebo právnych zástupcov s päťročnou praxou, alebo na osoby, ktoré najmenej päť rokov pôsobili na pozícii riadiaceho úradníka alebo hlavného asistenta zástupcu šerifa alebo šerifa. V § 12 ods. 6 písm. g) zákona sa uvádza, že podmienky zamestnania každého šerifa, na ktoré sa vzťahujú uvedené oddiely zákona, určuje priebežne minister financií po konzultácii s ministrom spravodlivosti a rovnosti.

5. Právni zástupcovia

Združenie právnych zástupcov Írska riadi vzdelávanie študentov, ktorí sa chcú stať právnymi zástupcami, a má disciplinárnu právomoc nad kvalifikovanými právnymi zástupcami. Ak sa niekto chce stať právnym zástupcom, musí absolvovať záverečné skúšky (FE-1), ktoré sa konajú dvakrát ročne, obvykle na jar a na jeseň. Skúška FE-1 sa skladá z ôsmich predmetov: obchodné právo, ústavné právo, zmluvné právo, trestné právo, ekvitálne právo, právo Európskej únie, pozemkové právo a právo občianskoprávných deliktov. Potom si uchádzač musí nájsť vhodného právneho zástupcu (vykonávajúceho prax), ktorý bude jeho školiteľom, aby mohol začať kurz odbornej praxe (Professional Practice Course I – PPC I). Kurz PPC I prebieha od septembra do marca a počas kurzu sa preberajú tieto predmety: aplikované pozemkové právo, dedičstvo a dane, obchodné právo, základný kurz, súdne spory (občianske a trestné veci), írsky jazyk v právnej praxi a niektoré zručnosti (občianske právo a zastupovanie, pohovor a poradenstvo, právny výskum, prezentačné zručnosti v právnej praxi, písanie právnych textov a návrhov, vyjednávanie a profesijný rozvoj). Zmluva o odbornej príprave uchádzača začne platiť 14 dní po záverečnej skúške kurzu PPC I. Výbor pre vzdelávanie musí vyhlásiť, že ste zložili skúšku PPC I, aby ste mohli byť prijatí do kurzu PPC II. Po 11 mesiacoch z 24-mesačného obdobia odbornej prípravy sa uchádzač vráti na právnickú fakultu, aby absolvoval kurz PPC II. V rámci tohto kurzu sa preberajú predmety odborná prax, správanie a riadenie (povinné) a široká škála voliteľných predmetov v rámci troch okruhov: podnikanie, prax a postupy a súkromný klient. Kurz obvykle začína každý rok v apríli a trvá 11 týždňov vrátane skúšok. Po ukončení kurzu PPC II sa uchádzači musia vrátiť do kancelárie školiteľa a dokončiť zostávajúce obdobie – desať mesiacov, ak uchádzač nemá uznanú prax za prácu, ktorú vykonal pred kurzom PPC I, alebo šesť mesiacov, ak mu bola prax uznaná. Uchádzač môže požiadať o zápis do zoznamu právnych zástupcov vtedy, keď:

úspešne absolvoval všetky skúšky,

úspešne ukončil obdobie odbornej prípravy a

jeho školiteľ odprisahal, že uchádzač je odborne pripravený a dôveryhodný, aby sa mohol stať právnym zástupcom.

Napokon po zápise do zoznamu právnych zástupcov je možné požiadať o vydanie osvedčenia o výkone činnosti.

Na každého kvalifikovaného právneho zástupcu sa vzťahuje disciplinárna právomoc združenia právnych zástupcov. Podľa zákonov o právnych zástupcoch z rokov 1954 až 1994 je disciplinárny súd združenia právnych zástupcov oprávnený vyšetrovať údajné pochybenia, ako je napríklad sprenevera finančných prostriedkov. Ak sa zistí pochybenie, disciplinárny súd môže sám uložiť právnenmu zástupcovi sankciu (vrátane prípadného príkazu vrátiť poškodenej strane sumu nepresahujúcu 15 000 eur), alebo môže postúpiť svoj nález a odporúčanie predsedovi Vyššieho súdu, ktorý prijme konečné rozhodnutie o povahe sankcie, ktorá mu má byť uložená. Predseda má právomoc pozastaviť prax právneho zástupcu a toto pozastavenie zrušiť. Disciplinárny súd má právomoc požadovať vrátenie finančných prostriedkov klientovi, ak zistí, že si právny zástupca účtoval príliš vysokú cenu.

Podľa právneho aktu č. 732 z roku 2003, nariadení Európskych spoločností (o usadení sa právnikov) z roku 2003, musia právnici členských štátov, ktorí chcú vykonávať povolanie advokáta alebo právneho zástupcu, podať žiadosť o registráciu rade advokátskej komory alebo združeniu právnych zástupcov. Žiadosť sa posúdi a v prípade prijatia je vydané osvedčenie o registrácii. Odvolanie proti odmietnutiu radou advokátskej komory alebo združením právnych zástupcov je možné podať na Vyššom súde.

6. Advokáti

Spoločnosť Honorable Society of King's Inns poskytuje postgraduálne právnické vzdelanie, ktoré vedie k udeleniu titulu advokáta osobám, ktoré sa rozhodli vykonávať advokátsku prax. King's Inns funguje ako dobrovoľná spoločnosť pod kontrolou hlavných sudcov spoločnosti Honorable Society of King's Inns, ktorí sú členmi sudcovského zboru a hlavnými advokátmi. Na prijatie do študijného programu je potrebné vykonať prijímaciu skúšku určenú pre absolventov právnického kurzu v spoločnosti King's Inns alebo pre absolventov štúdia práva. Dĺžka právnického kurzu je dva roky (externou formou) a kurz advokáta je jednoročný denný študijný program alebo modulový dvojročný kurz. Po úspešnom ukončení študijného programu sú študenti prijatí do advokátskej komory predsedom Najvyššieho súdu priamo na Najvyššom súde a po slávnostnom obrace sa podpíšu do zoznamu advokátskej komory. Aby však mohli vykonávať platenú právnickú prax, musia splniť ďalšie požiadavky.

Aby advokáti mohli vykonávať prax, musia byť členmi právnickej knižnice. Právnická knižnica poskytuje miesto na prácu a prístup k právnym textom a materiálom za ročný poplatok. Predtým, ako sa advokát stane členom právnickej knižnice, musí si vybrať učiteľa – uznávaného advokáta s minimálne päťročnou praxou. Kým pracuje pod jeho vedením, čo trvá obvykle jeden rok, novo kvalifikovaný advokát sa nazýva advokátsky koncipient. Učiteľ uvádza advokátskeho koncipienta do advokátskej praxe a zvyčajne ho žiada, aby mu pomáhal pri vypracovaní súdnych podaní, právnom výskume a aby sa v jeho mene zúčastňoval na súdnych konaniach.

Na výkon advokátskej praxe dozerá **Generálna rada advokátskej komory Írska**, ktorá nie je založená na základe zákona. Rada je každoročne volená členmi advokátskej komory a vydáva profesijný kódex správania, ktorý členovia komory priebežne upravujú. V tomto kódexe sa uvádza, čo sa od advokátov vyžaduje.

Obvinenia z porušenia kódexu správania vyšetruje výbor pre odbornú prax rady advokátskej komory, ktorý zahŕňa aj nečlenov komory. Výbor má právomoc ukladať pokuty, dávať napomenutia a pozastaviť členstvo v právnickej knižnici alebo člena vylúčiť. Odvolania proti rozhodnutiam výboru možno predložiť odvolacej rade, ktorej členom je sudca Obvodného súdu a jeden laický člen.

Od advokáta sa zvyčajne očakávalo, že bude plniť pokyny právneho zástupcu, a priamy prístup k advokátom bol zakázaný. Túto prax preskúmala komisia pre spravodlivý obchod, ktorá vo svojej správe z roku 1990 odporučila, aby bol všeobecný zákaz priameho prístupu vypustený z kódexu správania, pretože bol obmedzujúci. Komisia však uznala, že v určitých prípadoch je stála účasť právneho zástupcu vhodná. Ďalej odporučila, aby neexistovali zákonné ani iné pravidlá vyžadujúce fyzickú prítomnosť právneho zástupcu na súde, aby dával pokyny advokátovi. Tieto odporúčania neboli v plnom rozsahu zavedené, ale kódex správania bol niekoľkokrát zmenený s cieľom umožniť priamy prístup zo strany niektorých schválených profesijných orgánov.

Advokáti sú buď pomocní, alebo hlavní. Členovia advokátskej komory zvyčajne počas niekoľkých rokov pracujú ako pomocní advokáti, kým sa rozhodnú stať sa hlavnými advokátmi. Nejde o automatické povýšenie a niektorí pomocní advokáti o toto povýšenie nikdy nepožiadajú. Väčšina advokátov sa obvykle

rozhodne stať hlavným advokátom po 15 rokoch praxe. Tí, ktorí sa tak rozhodnú, požiadajú o súhlas generálneho prokurátora, ale skutočné menovanie vykonáva vláda na návrh generálneho prokurátora, ktorý spolupracuje aj s predsedom Najvyššieho súdu, predsedom Vyššieho súdu a predsedom rady advokátskej komory.

Pomocný advokát vo všeobecnosti navrhuje a pripravuje podania a vedie niektoré súdne prípady, zvyčajne, ale nie výlučne, na nižších súdoch. Medzi funkcie hlavného advokáta patrí preskúmanie navrhnutých podaní, ktoré vypracoval pomocný advokát, a vedenie zložitejších prípadov na Vyššom a Najvyššom súde.

7. Súdni tajomníci grófstva

Súdni tajomníci grófstva sú kvalifikovaní právni zástupcovia, ktorých menuje vláda. Vykonávajú kvázi súdne funkcie vo vzťahu k obvodným súdom a zodpovedajú za riadenie kancelárií obvodných súdov.

Pôsobia aj ako šerifovia grófstva (okrem Dublinu a Corku).

8. Notári

Notárov menuje predseda Najvyššieho súdu na verejnom zasadaní. Notár vykonáva tieto hlavné funkcie:

overovanie dokumentov,

osvedčovanie a overovanie podpisov na dokumentoch,

vydávanie protestov vo vzťahu k obchodným dokumentom, ako sú zmenky a vlastné zmenky, a vo vzťahu k námorným záležitostiam,

prijímanie čestných prehlásení, vyhlásení a miestoprišažných vyhlásení (okrem vyhlásení týkajúcich sa konaní pred Írskymi súdmi).

Prihlášky sa podávajú formou návrhu na vymenovanie, v ktorom je uvedené trvalé bydlisko a povolanie navrhovateľa, počet notárov v okrese, počet obyvateľov v okrese a okolnosti, ktoré poukazujú na potrebu vymenovať notára, a/alebo okolnosti, za akých sa uvoľnilo miesto. Návrh na vymenovanie musí byť podložený miestoprišažným vyhlásením navrhovateľa, v ktorom uvedie osvedčenie o spôsobilosti zvyčajne podpísané šiestimi miestnymi právnymi zástupcami a šiestimi vedúcimi osobnosťami miestnej podnikateľskej komunity. Návrh sa predkladá predsedovi Najvyššieho súdu formou podnetu na súd doručeného prostredníctvom kancelárie Najvyššieho súdu tajomníkovi Írskej notárskej komory, tajomníkovi združenia právnych zástupcov a všetkým notárom vykonávajúcim prax v grófstve, kde má žiadateľ bydlisko, a v susedných grófstvach.

Všeobecnou praxou je menovať do funkcie notára len právnych zástupcov. Ak podá návrh na vymenovanie za notára osoba, ktorá nie je právnym zástupcom, združenie právnych zástupcov bude požadovať, aby navrhovateľ dal záväzný sľub predsedovi Najvyššieho súdu, že sa nebude zapájať do vykonávania majetkových prevodov ani právnických prác, ktoré obvykle vykonáva právny zástupca. Všetci navrhovatelia musia najprv zložiť skúšku stanovenú Írskou notárskou komorou, aby mohli byť vymenovaní za notárov.

Poznámka:

Otázky týkajúce sa súčasných odmien generálneho prokurátora, riaditeľa prokuratúry, súdnych úradníkov a šerifov možno zasielať

[e-mailom](#) alebo

poštou na adresu:

Human Resources

Department of Finance

Merrion Street

Dublin 2

Advokáti sú samostatne zárobkovo činné osoby a ich príjmy sa značne líšia.

Právni zástupcovia môžu byť samostatne zárobkovo činné osoby (ak majú vlastnú prax) alebo zamestnanci a ich príjmy sa taktiež značne líšia.

Notári účtujú poplatok za každý notársky overený dokument. Účtované poplatky nie sú upravené zákonom, ale notári obvykle účtujú podľa času, cestovných nákladov a sumy, ktorú by obvykle účtoval odborník za svoje služby.

Posledná aktualizácia: 18/01/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.